

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนเป็นหน่วยการบริหารศึกษาสำคัญที่จะต้องปฏิบัติงานโดยน่านโยบาย หลักสูตร ซึ่งหน่วยงานบริหารระดับชาติวางไว้ ให้บรรลุตามเป้าประสงค์ และผู้ที่นำพาองค์กรบริหารงาน โรงเรียนให้เป็นไปได้ด้วยดีนั้น ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในออกแบบ การวางแผนบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถสร้างประสิทธิภาพในการ บริหารงานจำเป็นที่ต้องศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการของสถานศึกษา ซึ่งจะนำไปสู่ การได้มาซึ่งรูปแบบการวางแผนบริหารงานของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง

รูปแบบการวางแผนบริหารสถานศึกษาและการจัดการศึกษาในปัจจุบัน มีระบบการ บริหารจัดการที่กระจายอำนาจสู่ภาคส่วนต่างๆ ตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ หน้าที่ของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้รับมอบอำนาจจากเขตพื้นที่การศึกษา ให้บริหารจัดการด้านงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารบุคคล และงานบริหารทั่วไป ผู้บริหารจะต้องใช้ความสามารถในการ บริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารจะประสบความสำเร็จได้ ย่อมขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจสั่งการ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดในการ ริเริ่มการดำเนินงาน โดยการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ในการวางแผนงานด้าน ต่าง ๆ ของโรงเรียน เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่วางไว้ (อรรถพร รูปสูง, 2535, หน้า 3) ระบบการบริหารงานและรูปแบบในการวางแผนบริหารสถานศึกษาในโรงเรียน หลาย ๆ แห่งในปัจจุบันยังมีปัญหาและยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรทำให้เกิดปัญหาค่อนข้างสูง ในการบริหารและการจัดการศึกษาในโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ นายวัชรินทร์ ศรีเปารยะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านทุ่งกรด วันที่ 20 พฤษภาคม 2553 (วัชรินทร์ ศรีเปารยะ, 2553) อาทิเช่น ปัญหาขาดแคลนครูและเทคนิคที่ทันสมัยใช้ในการเรียนการจัดการเรียนรู้ ครูไม่ครบ ชั้นเรียน งบประมาณไม่เพียงพอสำหรับการใช้จ่ายด้านสาธารณูปโภค ประกอบกับครอบครัวของ นักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ไม่สามารถส่งเสริมสนับสนุนค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาให้กับบุตร หลานของตน ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ยังอยู่ในระดับต่ำ การปฏิบัติงานตามแผนการปฏิบัติงานประจำปีการศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมาย ที่ตั้งไว้ เนื่องจากการวางแผนรูปแบบการบริหารงานในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ยังขาดประสิทธิภาพ ทำให้เกิดปัญหาต่อการวางแผนงานบริหารจัดการในด้านการงานวิชาการ งานงบประมาณ

งานบุคลากร และงานบริหารทั่วไป จำเป็นที่ต้องมีรูปแบบในการวางแผน ระบบการจัดการที่ดี จึงจะสามารถพัฒนาองค์กรไปสู่เป้าหมาย วัตถุประสงค์ พันธกิจของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้

โรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 เป็นโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา มีสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากรูปแบบในการบริหารงานวิชาการยังมี จุดอ่อน ตั้งแต่ขั้นตอนในการกำหนดเป้าหมายของการวางแผน และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ วางแผนซึ่งส่งผลกระทบในการปฏิบัติและก่อให้เกิดปัญหาในด้านการบริหารจัดการที่สถานศึกษา ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนยังไม่เกิดประสิทธิภาพเต็มที่ และการวางแผนในเรื่อง ของการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ปรับปรุงพัฒนาการกำหนดการวางแผนให้ตรงตามมาตรฐาน การศึกษา กำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จไว้ในเป้าหมายและวัตถุประสงค์เพื่อให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาที่มีความสำคัญและจำเป็น ต้องวางแผน รูปแบบการพัฒนาในด้านระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา ให้สอดคล้องกับ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ พันธกิจของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ สามารถเห็นผลของการพัฒนา ได้อย่างชัดเจน และรูปแบบของการนิเทศการศึกษายังขาดความชัดเจน ควรระบุให้ชัดเจนว่า ปฏิบัติสำเร็จตามแผนอย่างไร ควรมีการตรวจสอบและทบทวนรูปแบบในการวางแผนบริหารงาน มีการกำกับติดตามสรุปผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ครอบคลุมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากการ วางแผนบริหารงานวิชาการ เพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทั้งในด้านของปริมาณและคุณภาพของคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2551)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะพัฒนารูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 โดยคาดว่าผลที่ได้จาก การวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาโรงเรียนบ้านทุ่งกรด ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรของสถานศึกษาสามารถบริหารงานวิชาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างองค์กรที่มี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

คำถามการวิจัย

รูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อพัฒนารูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

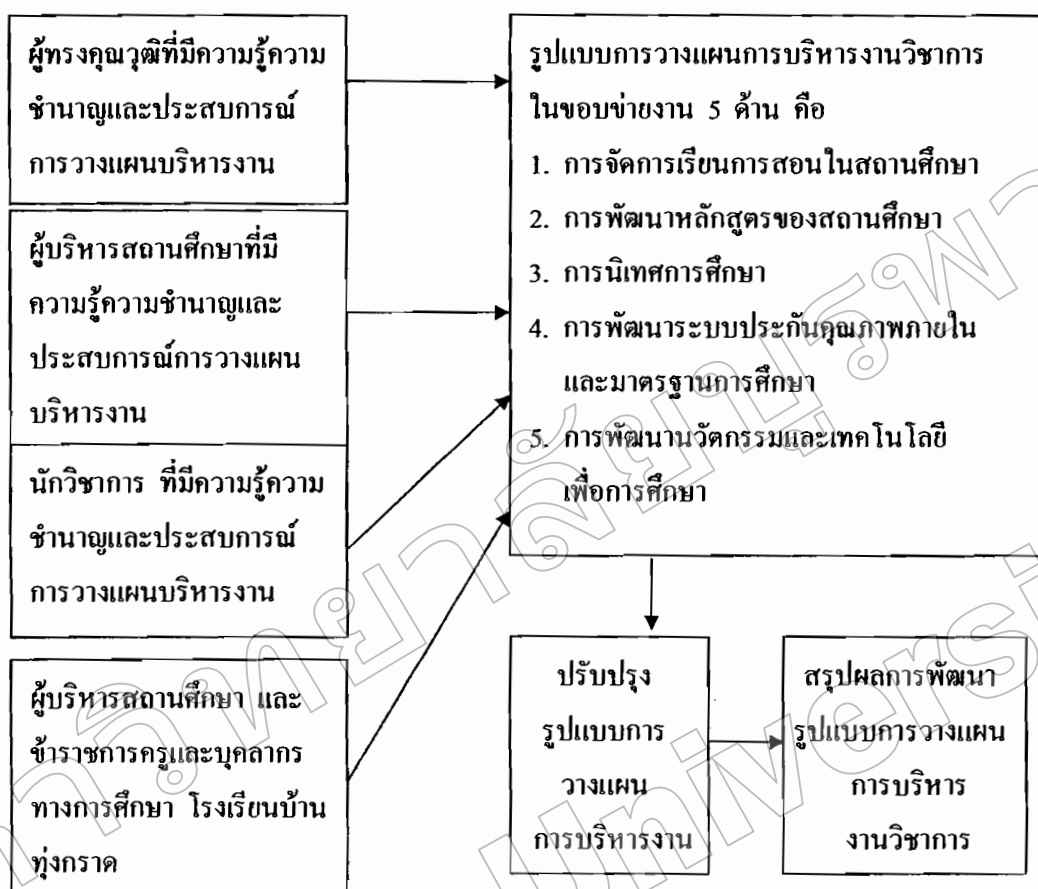
ความสำคัญของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ทำให้ได้ประโยชน์ ดังนี้ .

1. รูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้น จะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรของสถานศึกษาสามารถบริหารงานวิชาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. รูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการที่พัฒนาขึ้น จะทำให้สถานศึกษาได้ทราบผลจากการใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น สามารถสรุปผลและปรับปรุง พัฒนา ตามข้อเสนอแนะจากการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษารอบสองที่ผ่านมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาและพัฒนารูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการ สำหรับโรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาพัฒนารูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3
2. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
 - 2.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา นักวิชาการ ที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ ในการวางแผนบริหารงานวิชาการ
 - 2.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 3
3. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

3.1 ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา นักวิชาการ ที่มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ ในการวางแผนบริหารงานวิชาการ ใช้เทคนิควิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 19 คน

3.2 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านทุ่งกรด เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3 จำนวน 17 คน

4. ประเด็นที่ต้องการศึกษา ได้แก่ รูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการในขอบข่ายงาน 5 ด้าน คือ

4.1 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

4.2 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

4.3 การนิเทศการศึกษา

4.4 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

4.5 การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 โรงเรียนบ้านทุ่งกรด ปีการศึกษา 2551 พบว่า รูปแบบการวางแผนการบริหารงานวิชาการในขอบข่ายงานข้างต้นพบปัญหาและมีความจำเป็นที่ต้องมีรูปแบบการวางแผนที่ครอบคลุมชัดเจน เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนา หมายถึง การดำเนินการเพื่อก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น มักมีแผนหรือกรอบหรือสำหรับใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
2. รูปแบบ หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการของการวางแผนการบริหารงานวิชาการที่แสดงให้เห็นถึงกระบวนการปฏิบัติในโรงเรียนทั้งหมด
3. การวางแผน หมายถึง การพิจารณาและกำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายที่ปรารถนา เป็นการคาดการณ์สิ่งที่ยังไม่เกิดขึ้น
4. เขตพื้นที่การศึกษา หมายถึง เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3
5. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนบ้านทุ่งกรด สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 3
6. งานวิชาการ หมายถึง กิจกรรมการดำเนินงานที่เกี่ยวกับการวางแผนงานด้านวิชาการในขอบข่ายภาระงานต่าง ๆ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้พบปัญหาที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร

ของสถานศึกษา การนิเทศการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

7. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ความสามารถ ความชำนาญและประสบการณ์ในการวางแผนบริหารงานวิชาการ

8. เทคนิคเคลฟาย หมายถึง วิธีการหรือกลวิธีหรือเครื่องมือที่ใช้ในการตัดสินใจหรือลงข้อสรุปในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างเป็นระบบที่ปราศจากการเผชิญหน้าโดยตรงของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ โดยรวบรวมและสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นวิธีการ กระบวนการรวบรวมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงวุฒิหลายๆ คน เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในอนาคตในประเด็นต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาหรือต้องการพยากรณ์อนาคต เพื่อระดมความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวที่มีอยู่อย่างกระจัดกระจายให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยใช้แบบสอบถามและสรุปผล เพื่อนำมาคิดจากข้อค้นพบไปใช้ประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง